

Máximo de la Corte: «No hi ha hagut més morts a la mina de Vilafruns per una qüestió de sort»

El secretari general del Sindicat de Mines de la CGT considera que "a costa d'anar abandonant la seguretat, ICL ha aconseguit uns nivells de producció excel·lents"

Máximo de la Corte, secretari general del Sindicat de Mines de la CGT | Pere Fontanals

Máximo de la Corte és un miner jubilat de Sallent. De la CGT, dels anarcosindicalistes de pedra picada, va treballar durant trenta anys a la mina de Sallent, dotze dels quals formant part del comitè d'empresa d'Iberpotash, òrgan que va presidir durant els primers anys de la dècada dels 2000. "Quan el 2005 hi va haver aquelles càrregues policials arran de les mobilitzacions derivades de l'acomiadament d'uns quants companys, jo presidia el comitè", recorda.

Actualment és secretari general de la secció local de la CGT a Sallent i del sindicat de mineria a nivell nacional. "Tindreu feina a transcriure l'entrevista -diu- sóc un pèl groller, així com de poble". Cap problema, això també garanteix que no se'n calli ni una.

- Què està passant a la mina de Vilafruns perquè s'hagin donat tres accidents greus amb tant poc temps?

- Val a dir que si fins ara no hi ha hagut morts a Vilafruns, ha estat per una qüestió de sort. Així mateix, tampoc hem de perdre de vista que de casos de persones que han quedat ferides fins al

punt d'haver de deixar la feina per culpa d'accidents greus, se n'han donat molts, a la mina. Però què passa? Que tot això no hi consta, en els papers d'ICL.

- Per què no?

- Doncs perquè aquests accidents greus sempre els pateix gent subcontractada, persones externes a l'empresa. Això fa que ICL sempre quedi exempta de qualsevol culpa. I aquí és on rau el problema; un problema que va començar amb la posada en marxa del Pla Phoenix.

- L'any 2011, si no m'equivoco.

- Exacte. Quan el van presentar ja vam veure que allò no era cap projecte de reactivació de la mineria, sinó que era una estratègia d'iberpotash per retallar despeses davant el desplomament del preu de la potassa.

- En què es van traduir aquestes retallades?

- Amb la doble escala salarial interposada als treballadors (que en aquell moment van firmar tres sindicats) i amb la subcontractació total d'una de les mines.

- La de Vilaforns, a Sallent.

- Exacte. Després d'acordar-ne el tancament, l'empresa va recol·locar tots els treballadors a Súrria (Cabanasses), tot i saber que la gran majoria no hi aniria mai, allà, perquè es jubilaria o es prejubilaria abans. I ara ens trobem aquí: davant d'una reducció brutal de la plantilla de treballadors de l'empresa (que em consta que seguirà baixant) i davant d'una mina que s'hauria d'haver tancat fa quatre o cinc anys per, suposadament, apostar per Cabanasses, la mina que segons diuen ha de ser el futur.

- Perquè allà és on s'hi produeix la sal vacuum, que genera menys residus, no?

- No. La sal vacuum és l'argument que esgrimeix l'empresa; és l'excusa per seguir produint sense haver de buscar cap alternativa als residus.

- Què vol dir?

- La problemàtica dels residus ha arribat a unes dimensions tals, que ICL ha hagut de recórrer a aquesta sal vacuum. Però la realitat és que de plantes que produeixin aquest tipus de sal només n'hi ha una, i va costar una bestiesa de diners, per cert. Segons el que va anunciar en el seu dia l'empresa, actualment ja n'hi hauria d'haver dues, d'instal·lacions d'aquest tipus, i una de tercera en procés de construcció. I no hi són ni hi seran mai. I la sal seguirà augmentant. Paral·lelament, ICL va dir, l'any passat, que es comprometia a retirar tot el runam del Cogulló de Sallent (és a dir, 48 milions de tones de sal) en els propers 50 anys. Ja veurem si ho compleixen...

[noticia]91920[/noticia]

- Hi ha alguna alternativa als abocaments menys nociva mediambientalment?

- Hem d'assumir que, vulguis o no, la mineria comporta part de la destrucció del medi ambient. De moment no hi ha una màquina que sigui selectiva i que només extregui el que volem nosaltres. Alhora, també és cert que existeixen mètodes per pal·liar, en un 70%, els efectes mediambientals de la mineria. Però, és clar, posar-los en pràctica és sinònim d'un increment dels costos. I si tenim en compte que l'empresa no té cap arrel en aquest país, doncs li deu ser absolutament igual, això i, per tant, ni ho contempla. A Anglaterra, per exemple, tenen una mina que està al costat del mar i els residus els llança allà, i no hi ha cap problema.

- Però aquí el mar ens queda lluny.

- Sí. Aquí l'únic que tenim a prop és el Llobregat, que no ens permet fer una dissolució de sal i enviar-la al mar. També és cert que es podria portar aigua del mar aquí, diluir-hi la sal, i tornar-la-hi a llançar. Ara es veu que estan estudiant fer el mateix però amb aigua dolça.

- Tornem a Vilaforns. Qui hi treballa, allà? Només personal subcontractat?

- No. També hi ha treballadors d'ICL. El que passa és que la proporció entre els treballadors subcontractats i els de l'empresa està molt descompensada. No conec els números exactes, però calculo que de cada tres treballadors de Montajes Rus n'hi ha un que és d'ICL.

- Montajes Rus hi fa de tot, a la mina?

- Sí. Fa pràcticament el mateix que l'empresa. És més; l'any 2016, el comitè d'empresa i l'empresa van acordar donar màquines de sanejament i ventilació a Montajes Rus. Però encara les esperen.

[noticia]92167[/noticia]

- I no les reclamen?

- Oi tant que sí! El que passa és que la Direcció General d'Indústria i Seguretat Minera, que és qui ha de vetllar per tot això, no fa res. No hi ha un seguiment constant ni exhaustiu de l'estat de les mines. La de Vilaforns té més de 200 quilòmetres! No pot ser que es faci el mateix control que el que es fa en una carretera convencional.

- Arran del primer accident mortal a Vilaforns, des d'ICL Sallent van convocar, el dia 30 de juny, una vaga que no va comptar amb el suport d'ICL Súria. Com s'explica, això?

- Molt senzill: l'empresa va encarregar-se de moure fils i de jugar les seves cartes.

- Fent què?

- Arribant a un acord amb el comitè d'empresa de Súria que deia que si no feien vaga el dia 30, se'ls proporcionaria un jumbo.

- Què és un jumbo?

- Una màquina dissenyada per fer treballs subterranis de forma ràpida i automatitzada: excavació de túnels i galeries i bulonatge i perforació transversal. Disposar d'un jumbo és sinònim de millores en la seguretat. En aquest sentit, des de Súria van creure que amb l'acord hi havien guanyat, i per això no van secundar la vaga.

- De fet, just abans que es produís el segon accident, el comitè d'ICL Sallent va anunciar que se suspenia la vaga convocada inicialment... Això vol dir que l'empresa també va arribar al mateix acord, amb els treballadors de Vilaforns?

- Això ja no ho sé. Tot i així, si hagués estat el cas, penso que no n'hi hagués hagut prou, només amb un jumbo. Tenint en compte l'estat de la maquinària i la grandària de la mina de Vilaforns, un jumbo és insuficient. Hem de pensar que Cabanasses, en comparació amb Sallent, és pràcticament res.

- Però en tenen, de jumbos, a Sallent?

- En tenen 4 o 5 que estan destrossats. Allà, quan hi entra una màquina no en surt fins que ja no es pot arreglar més i cau per tots costats.

- Ara mateix Vilaforns està aturat perquè hi estan duent a terme una inspecció de millora.

Confia que en sortirà quelcom positiu?

- Fins ara ICL ha jugat molt brut. La seva deixadesa, la inacció i el seu comportament egoista de pensar només en produir en comptes de vetllar per la seguretat dels seus treballadors és molt lleig. I és clar, a costa d'anar abandonant la seguretat s'han aconseguit uns nivells de producció excel·lents. I això li ha anat molt bé a l'empresa per amagar les vergonyes. Però hem de tenir en compte que si la producció no va acompanyada de mesures de seguretat, aquesta és impossible que sigui regular. Amb tot plegat, no crec que el que surti d'aquesta inspecció sigui positiu. És més: penso que el que estan fent és abastar-se de més màquines perquè, un cop acabada aquesta suposada inspecció, facin pensar com bojos els treballadors perquè la producció no se'n ressenti.

- Com veu el futur de la mineria?

- Molt negre. Jo crec que es va cometre un error molt gran quan es van decidir privatitzar. Han passat coses molt estranyes, des d'aleshores. Fa uns anys, a Vilafruns, un dels despatxos va aparèixer obert i remogut. No es van endur res. Per no parlar de l'ascens de José María Fenoy Zapata, un home que treballava d'electricista i que de la nit al dia va passar a ser adjunt del conseller delegat de l'empresa... Em sap molt greu ser tan pessimista, però és el que hi ha.

Transcripció i edició: Aina Font Torra